

Luni: A doua curățire a Templului

Înainte de a analiza ziua de luni mai în detaliu, să facem o scurtă trecere în revistă a întregii săptămâni. În Marcu 11.12, după intrarea în Ierusalim, este scris: „Și a doua zi ...”. Acest lucru arată clar că purificarea Templului nu a avut loc duminică, ci a doua zi, luni. În Marcu 11.19-20 ni se dă, de asemenea, momentul următor: „Și, când s-a făcut seară, a ieșit afară din cetate. Și dis-de-diminează devreme...”. Acest lucru arată clar că ceea ce urmează s-a întâmplat într-o nouă zi, și anume marți. În Marcu 14.1 se spune: „Iar după două zile era Paștele și sărbătoarea azimelor”. Aceasta înseamnă că din momentul menționat în Marcu 14.1 mai erau doar două zile până la Paștele care începea întotdeauna pe 14 Nisan, deci în acest caz în aceeași săptămână, joi. În așa-numita numărătoare *inclusivă*, ziua curentă este denumită ziua *întâi*, iar ziua următoare ziua *a doua*. Prin urmare, această referire din Marcu 14.1 deschide relatarea evenimentelor de miercuri.

În acest loc fac o scurtă referire la numărarea *inclusivă* și *exclusivă* a timpului cu exemple din germană și franceză: dacă mergem la doctor în țările vorbitoare de limbă germană și acesta ne roagă să revenim pentru un control peste două săptămâni, el spune: „Ne vedem în paisprezece zile”. În lumea francofonă, însă, medicul ar spune în același caz: „... în cincisprezece zile” (*dans quinze jours*). În limba franceză, numărătoare este *inclusivă* (se numără ziua curentă), în timp ce în limba germană numărătoare este *exclusivă* în acest caz, și anume numai din ziua următoare.

În limba germană folosim chiar ambele metode de numărare. Dacă doctorul vrea să ne vadă din nou peste o săptămână, el ar spune: „... în opt zile”. Deci, în cazul unei săptămâni, el numără *inclusiv*, iar în cazul unei perioade de două săptămâni, el numără *exclusiv*. Așa de complexă este germana!

În Marcu 14.12 găsim următoarea dată: „Și, în cea dintâi zi a Azimelor, când jertfeau Paștele ...”. Aceasta este ziua de 14 Nisan, când trebuiau sacrificați mieii - joi. Apoi, în Marcu 15.1, citim: „Și îndată, dimineața, ...”. Urmează evenimentele legate de răstignire, care au avut loc vineri. Marcu 16.1 începe cu cuvintele: „Și, după ce a trecut sabbatul”, adică sâmbăta, vine prima zi a săptămânii! De aceea, în versetul 2 se spune: „Și dis-de-diminează, în întâia zi a săptămânii ...”. Astfel, este clar că aici este vorba de duminică, care, conform numărătorii iudaice, începe în seara precedentă.

Această diviziune cronologică completă este descrisă doar în evanghelia după Marcu. Evanghelia după Marcu, în contrast cu evangheliile după Matei și Luca, este scrisă în ordine cronologică strictă. Principial, toate evangheliile sunt scrise aproximativ în ordine cronologică. Adică, nașterea și/sau botezul lui Isus Hristos se află la începutul tuturor evangheliilor, iar învierea la sfârșit, dar atât la Matei, cât și la Luca, evenimentele individuale sunt uneori aranjate după criterii de conținut și nu neapărat după criterii cronologice. În Marcu, însă, totul a fost scris strict în ordine cronologică. Dacă nu se ține cont de acest fapt, se ajunge la un haos total atunci când se studiază Săptămâna Patimilor.

În Luca 19 se descrie de la versetul 28 la 44 cum a intrat Domnul Isus în Ierusalim în Duminica Floriilor. În versetul 45 se spune: „Și, intrând în Templu, a început să-i scoată afară pe cei care

vindeau în el și cumpărau". Luca adaugă descrierea curățirii Templului fără a preciza momentul. Prin urmare, pentru cititor, se pune întrebarea dacă acest lucru a avut loc în aceeași zi cu intrarea în Ierusalim sau în altă zi. Acest lucru nu este menționat în evanghelia lui Luca.

Acest stil de scriere, pe care Luca îl folosește aici, ar putea fi numit *metoda timpului nedeterminat*. Este o metodă stilistică, folosită frecvent în evangheliile, prin care momentul exact este pur și simplu omis. În calitate de cititor, există pericolul de a crede că ceva a avut loc în aceeași zi, deși nu a fost așa. Este adesea dificil de recunoscut acest lucru, deoarece trebuie să fim atenți la micile detalii din text. Dacă nu se face acest lucru, se ajunge la un haos de gânduri - dar nu din cauza textului! Pentru că textul are o ordine adevărată și trebuie doar să fii dispus să o accepți.

În cazul lui Matei, s-ar putea crede la fel, că totul a avut loc în aceeași zi. De asemenea, Matei nu spune nimic despre *când* a fost, ci doar *ce* s-a întâmplat! Marcu, dimpotrivă, spune exact *când* a fost. Așadar, dacă se iau toate evangheliile la un loc, se va găsi întregul adevăr. De asemenea, prin aceasta devine clar că răstignirea a avut loc vineri, iar învierea duminică. Toate încercările de a schimba ordinea duc la rătăcire. În cazul Paștelui era interzis să se schimbe ordinea evenimentelor, în caz contrar urma pedeapsa cu moartea. Știi că există teorii, care susțin că Domnul a devansat Paștele și l-a mâncat cu ucenicii Săi la o dată mai devreme decât era normal. Însă, în Numeri 9 se spune clar că oricine face acest lucru merită pedeapsa cu moartea. Domnul Isus nu a încălcat porunca Tatălui Său și a mâncat Paștele cu ucenicii la timpul potrivit. El a fost singurul care a trăit cu adevărat Tora și a împlinit-o.¹

Teoriile conform cărora Domnul ar fi mâncat Paștele mai devreme își au originea în afirmația Domnului din Matei 12.40: „*Pentru că, așa cum Iona a fost în pântecul peștelui celui mare trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți.*” Din acest verset se trage concluzia că de la răstignire până la înviere trebuie să fi trecut trei zile și trei nopți, adică de trei ori 24 de ore. Dar aceasta nu este interpretarea corectă, pentru că aici se vorbește doar de *trei zile calendaristice*, în care El era în mormânt!

De asemenea, este important să luăm în considerare numărarea care exista în cultura din acea vreme. În ebraica veche, *o zi*, numită *jom*, este la fel de ambiguă ca în germană. *Ziua* poate însemna timpul luminos, în care soarele strălucește. Dar *zi* poate însemna și perioada unei zile calendaristice de 24 de ore. Dar, în ebraica veche se putea spune *o zi și o noapte*, ceea ce arăta clar că era vorba de o zi calendaristică. În Biblie, dar și în iudaism, este în general uzual ca o unitate de timp să fie numărată ca întreg, chiar dacă abia a început. Acest lucru este valabil, de altfel, și pentru ani: în Biblie, un an, care a început, este numărat ca an complet. Acest lucru este foarte important, de exemplu, atunci când examinăm cronologia împăraților din Israel.

Când Domnul a spus „*trei zile și trei nopți*”, a vrut să exprime că vor fi trei zile calendaristice. Acest lucru trebuie înțeles în felul următor: pe data de 15 Nisan, Domnul a fost răstignit și pus în mormânt, iar pe 17 Nisan a înviat. În consecință, sunt exact trei zile calendaristice în care a zăcut în mormânt. Deoarece El se afla deja în mormânt pentru o scurtă perioadă de timp pe 15 Nisan, această zi este socotită ca fiind o zi. După cum am văzut, conform numărării în calendarul iudaic, chiar și aceste unități scurte de timp sunt considerate ca o zi calendaristică

¹ Vezi Matei 5.17.

Luni: A doua curățire a Templului

întreagă, adică în conformitate cu vechea utilizare ebraică a cuvântului *zi și noapte*. De aceea, Domnul spune la un moment dat: *A treia zi voi învia, sau după trei zile și trei nopți*. De asemenea, El nu a petrecut întreaga a treia zi în mormânt; și această zi calendaristică a fost doar începută, dar este socotită ca o unitate *întreagă*.

În consecință, dacă se ia în considerare limbajul biblic, totul se leagă. După cum am menționat deja, narațiunea cronologică din evanghelia după Marcu ajută la identificarea clară a ceea ce s-a întâmplat în fiecare zi. Dacă ne ținem de această cronologie, atunci există o corespondență minunată cu Psalmii zilnici respectivi și cu zilele respective ale săptămânii creației, care erau citite în Templu. Dacă, însă, se schimbă ceva la aceasta, atunci întreaga frumusețe a acestei structuri este distrusă.

În continuare, vom analiza mai îndeaproape ziua de luni, ziua curățirii Templului. Pentru aceasta, vom analiza pasajul paralel din evanghelia după Matei, unde acest eveniment este relatat mai detaliat decât în evanghelia după Luca. Odată cu intrarea în Ierusalim pe un măgăruș² s-a împlinit profeția din Zaharia 9.9: acolo Ierusalimul este chemat să se bucure pentru că Împăratul Ierusalimului vine călare pe un măgar, chiar pe un măgăruș, mânzul unei măgărițe. În Matei 21.12 se spune: „... și Isus a intrat în Templul lui Dumnezeu.” Din evanghelia după Marcu se știe că duminică, la sfârșitul intrării în Ierusalim, după ce Domnul Isus a intrat în Templu, a privit toate clădirile din Templu.³ Acest lucru arată dragostea Sa pentru Templu, pe care îl numise „*Casa Tatălui Meu*”.⁴ A privit totul și apoi S-a dus pe Muntele Măslinilor pentru a intra direct în Templu a doua zi, cu intenția de a-l curăța. Acest lucru arată în mod clar că purificarea Templului era o consecință a intrării în Ierusalim. Împăratul a venit ca Lumină în această cetate întunecată și a vrut să înlăture întunericul, după ce văzuse din nou acolo toată această nedreptate din Templu. Era însă seara, destul de târziu, după cum arată textul biblic. De aceea, Domnul Isus S-a dus să doarmă pe Muntele Măslinilor. A doua zi, însă, a venit ca Împărat, care a curățat Templul.

În Matei 21.12-17 citim:

Matei 21.12-17: Și Isus a intrat în Templul lui Dumnezeu și i-a scos afară pe toți cei care vindeau și cumpărau în Templu și a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei. Și le-a spus: „Este scris: «Casa Mea va fi numită casă de rugăciune» [un citat din Isaia 56.7], dar voi ați făcut din ea «peșteră de tâlhari» [o referire la Ieremia 7.11]”. Și au venit la El, în Templu, orbi și șchiopi, și El i-a vindecat. Și, când preoții de seamă și cărturarii au văzut minunile pe care le făcea și pe copii strigând în Templu și spunând: „Osana Fiului lui David!”, s-au indignat; și I-au zis: „Auzi ce spun aceștia?” Și Isus le-a spus: „Da! N-ați citit niciodată: «Din gura pruncilor și a sugarilor Ți-ai pregătit laudă?»” [un citat din Psalmul 8.3] Și, lăsându-i, a ieșit afară din cetate, spre Betania, și a înnoptat acolo.

Domnul Isus a venit la Templu ca Împărat și a pus capăt acestei vânzări profane. Trebuie explicat faptul că vânzarea jertfelor avea loc în sala sudică a Templului - acesta era așa-numitul

² Vezi Matei 21.1-11.

³ Vezi Marcu 11.11.

⁴ Citatul din Ioan 2.16 este în legătură cu prima curățire a Templului și arată foarte bine relația Sa cu Templul.

portic regal. Termenul de *portic regal* este o traducere a cuvântului grecesc *basilica*. Bazilicile erau frecvente în cultura greco-romană. În marile orașe, se construiau săli uriașe care erau sediul pieței și al curții de judecată - acestea erau bazilicile, porticele regale. Când un împărat venea în vizită într-un oraș, își făcea intrarea maiestuoasă în porticul regal. Bazilica era locul în care poporul putea avea o întâlnire solemnă cu un împărat.⁵

În această sală regală se afla piața Templului din acea vreme. Este interesant că la prima curățire a Templului din Ioan 2 - chiar înainte de a începe să predice în public - Domnul Isus a curățat Templul vânzătorilor și a spus: „Nu faceți din casa Tatălui Meu o casă de negustorie!” (Ioan 2.16). Dacă s-ar traduce în ebraică termenul „*casă de negustorie*”, s-ar folosi termenul *chanuth*. Exact așa se numește porticul regal în Talmud! Acest portic nu era locul potrivit pentru a vinde jertfe. Hala făcea parte din curtea din față a păgânilor. Aceasta fusese construită cu câțiva ani mai devreme ca o extindere a Templului, astfel încât păgânii să aibă suficient spațiu pentru a se închina lui Dumnezeu cu devotament. Acum, însă, vânzătorii strigau în ea și deranjau rugăciunile. Exista, de exemplu, un punct de vânzare potrivit pe Muntele Măslinilor. Acolo se putea face comerț cu animale de jertfă, dar nu în Templu!

La această a doua curățire a Templului de către Domnul Isus, la sfârșitul slujbei de trei ani, El a spus: „Ați făcut din Templu o *peșteră de tâlhari*!”. Acest lucru este chiar mai grav decât acuzația *casă de negustorie*. Talmudul descrie de asemenea această situație gravă: ei se îmbogățiseră într-un mod rușinos din aceste jertfe. Era deja o problemă faptul că se vindea și se făcea zgomot în Templu, dar acum s-a adăugat faptul că unii se îmbogățeau pe nedrept. Casa lui Dumnezeu a fost astfel transformată într-o *peșteră de tâlhari*. Domnul a luat o poziție clară în această privință și i-a dat afară pe acești vânzători. Prin această acțiune, El s-a prezentat în porticul regal ca Împărat al lui Israel.

Această sală a fost sediul sinedriului încă din anul 30. Sinedriul (sanhedrinul), instanța supremă a Israelului, dăduse permisiunea de a face comerț cu animale de jertfă în porticul regal. Așadar, să vedem ce s-a întâmplat în aceste circumstanțe: a venit un Om din Nazaret și a spus: „Aceasta este păcat!”. Așa că S-a ridicat împotriva sinedriului, forțându-i să ia poziție cu privire la cine era El în ochii lor. Li s-a dat posibilitatea de a alege între a-L vedea ca pe Mesia sau ca pe un rebel. Un rebel, care se ridică împotriva sinedriului, merita să moară. Dar dacă El era într-adevăr Mesia, atunci curtea de judecată trebuia să se supună Omului din Nazaret și să asculte de El.

Luni, s-a cântat Psalmul 48. În jurul orei 9 a fost adusă arderea-de-tot de dimineață. Acela era momentul în care ușile Templului au fost deschise. Citim în evanghelii că Domnul Isus venise dis-de-dimineață pentru a intra imediat în Templu, ca să poată săvârși luni ceea ce timpul nu-i permisesse duminică. El a apărut pe Muntele Templului, în porticul regal, ca Împărat în Templu. Ce s-a cântat în Psalmul 48 în versetele 1 - 3?

Psalmul 48.1-3: O cântare. Un psalm al fiilor lui Core. Domnul este mare și foarte vrednic de laudă în cetatea Dumnezeului nostru, pe muntele sfințeniei Sale. Frumos în înălțimea sa, bucuria întregului pământ este muntele Sionului, în părțile de nord, cetatea Marelui Împărat; Dumnezeu este cunoscut în palatele ei ca un turn înalt.

⁵ În sensul unei vizite statale de astăzi.

Prin *Muntele Sion*, Biblia înțelege întotdeauna Muntele Templului, Moria. Astăzi, un deal vecin cu Muntele Templului este numit *Dealul Sion*; dar Muntele Sion biblic este întotdeauna Muntele Templului. Acesta este construit astfel: versantul sudic se întinde foarte mult, în timp ce pe partea nordică se află dealul pe care se afla Piața Templului. De aceea se spune: „*Frumos în înălțimea sa, bucuria întregului pământ este muntele Sionului, în părțile de nord.*” Partea de nord este pusă în evidență pentru că acolo se află Piața Templului. Și mai departe se subliniază: „*cetatea Marelui Împărat*”. În versetul 8 citim: „*Cum am auzit, așa am văzut în cetatea Domnului oștirilor, în cetatea Dumnezeului nostru: Dumnezeu o întărește pentru totdeauna.*”

Acest Împărat, acest DOMN, este Dumnezeul nostru! El este Dumnezeul Ierusalimului! El este conducătorul Ierusalimului! Versetele 10 continuă: „*Dumnezeule, ca Numele Tău, așa este lauda Ta, până la marginile pământului; dreapta Ta este plină de dreptate.*” A venit cu un bici în mână și i-a alungat cu dreptate din casa lui Dumnezeu pe toți acești vânzători care se îmbogățiseră pe nedrept. Versetul 11 spune: „*Să se bucure muntele Sionului, să se veselească fiicele lui Iuda, pentru judecățile Tale.*” Așadar, Împăratul este identic cu Judecătorul.

Prin acțiunea Sa, Domnul Isus s-a pus în confruntare cu sinedriul, care își avea sediul în porticul regal din colțul de sud-est. Vedem în evanghelia după Luca cum membrii sinedriului I se opun imediat din această cauză. În Luca 20:1 citim:

Luca 20.1-2: Și a fost că, într-una din zile, pe când învăța El poporul în Templu și vestea Evanghelia, au venit deodată la El preoții și cărturarii, împreună cu bătrânii, și I-au vorbit, zicând: „Spune-ne, cu ce autoritate faci acestea sau cine este Cel care Ți-a dat autoritatea aceasta?”

Din cronologia evangheliei după Marcu reiese clar că acest lucru s-a întâmplat luni. Sinedriul a trebuit să ia atitudine și astfel, a doua zi, marți, au venit și L-au provocat: „*Spune-ne, cu ce autoritate faci acestea [împotriva noastră]?*”. Sinedriul era format din marele preot, preoții saducheii, fariseii și bătrânii, și tocmai aceștia au fost cei care s-au ridicat împotriva Lui.

Acum se adaugă ceva în plus: Luni, deci în ziua curățării Templului, s-a citit Psalmul 48 cu tema „*Împăratul de pe Muntele Templului, Judecătorul Ierusalimului*”. În afară de aceasta, luni a fost citită a doua zi a creației (și, în așteptarea zilei următoare, și a treia). Conform Genezei 1.6-8, aceasta este ziua în care Dumnezeu a făcut o despărțire între apa de sub întindere și apa de deasupra întinderii. În prima zi a creației, vedem creația încă complet acoperită de apă. În cea de-a doua zi a creației, Dumnezeu a făcut o întindere. Cuvântul *raqia* indică ceva vast și subțire. Aceasta este atmosfera. Aceasta este numită *cer*. Acesta este cerul atmosferic - în contrast cu universul, spațiul cosmic. Universul este cerul menționat în versetul 1. „*La început, Dumnezeu a creat cerurile și pământul.*” În Geneza 1.1, *cerul* înseamnă universul. În cea de-a doua zi a creației, Dumnezeu creează atmosfera, făcând o separare între apele de jos - oceanul primordial - și apele de deasupra - norii⁶. Astfel, există o despărțire între sus și jos. Și tocmai luni, la curățirea Templului, Domnul face și El o astfel de despărțire. El alungă tot ceea ce este

⁶ Norii reprezintă partea din atmosferă vizibilă cu ochiul liber. Ei fac parte din troposferă, partea din atmosferă în care au loc evenimentele meteorologice pe Pământ.

ne sfânt - care vine de la oameni, de jos - pentru a lăsa în picioare ceea ce este sfânt - care vine de sus, de la Dumnezeu.

Extras din „*Und Er kam nach Jerusalem*”, Editura Nehemia, Ediția 2020, pag. 23-35.

www.edition-nehemia.ch